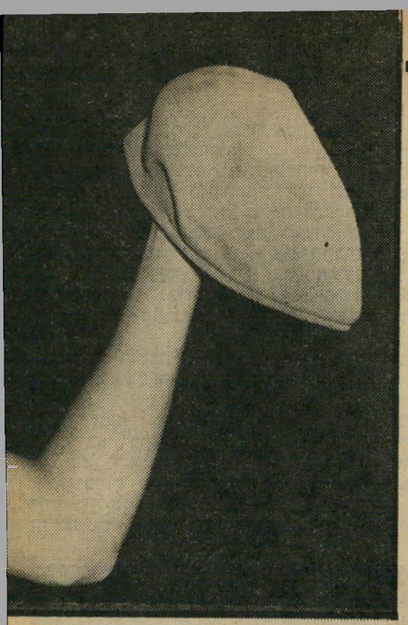

החבורה של כהנא ארבה למרצה באוניברסיטה והיכתה אותו מכות רצח - והכובע שנפל מראשו של בריון חשף את קיומה של פלוגת־סער ניידת

הביריונים

הקורבן יצחק לאור, מרצה באוניברסיטת תל־אביב, נחבל בפניו ובגופו על־ידי הביריונים של הליגה היהודית להגנה.

כובע־מצחייה בצבע בז' שימש הבוקר נושא לחקירה בלשית, שהתמקדה בשתי נקודות גיאוגרפיות רחוקות זו מזו: מיסעף גוש־עציון, על אם הדרך שבין ירושלים לחברון, והקאמפוס התל־אביבי, בשכונת רמת־אביב.

הבלשים שעסקו בפיענוח התעלומה לא היו בלשי מישטרת־ישראל. הם גם לא נמנו על זרוע אחרת של שירותי־הביטחון. הם היו אזרחים שוחרי־שלום, שניסו לגלות את זהות תוקפיהם האלימים.

תחילת הפרשה במיבצע הנטיעות של ערכה תנועת שלום עכשיו בחברון, לפני כשלושה שבועות (העולם הזה 2176). המשכה בהפגנה שערך מחנה־השלום בקאמפוס התל־אביבי, נגד הענקת תואר דוקטור־כבוד לראש־הממשלה מנחם בגין, ביום השני בשבוע שעבר.

„דיר־יאסין בביר־זית"

תוך אזים בר־שירה התנהל הטכס כסידרו. כשהם עוטים גלימות שחורות וחובשים את כובע הדוקטורים המיוחד כיבדו כולם את כולם והעטירו שבחים איש על רעהו. התפקיד להעניק למנחם בגין את תואר הכבוד נפל דווקא בחלקו של הפרופסור חיים („חב"ש") בן־שחר, שהתפרסם בשעתו כאבי תוכנית הרפורמה. חב"ש, שהיה בצעירותו פעיל השומר־הצעיר והמוכר בקרב ידידיו כבעל דעות יוניות קיצוניות, לא שש למלא את התפקיד, אך נכנע לכללי הפרוטוקול, בתוקף היותו נשיא אוניברסיטת תל־אביב.

הוא ידע כי החלטת סינט האוניברסיטה, לכבד את ראש־הממשלה, עוררה תסיסה בקאמפוס. אך הוא הביא בחשבון שני נימוקים בזכות הטכס, שעליהם היה מנוע מלדבר בפומבי: תלותה של האוניברסיטה בתמיכה ממשלתית, וחובתה להעניק תואר דוקטור־כבוד לראש־הממשלה הנוכחי, אחרי שתואר כזה הוענק בעבר הלא־רחוק לראש־הממשלה הקודם, גולדה מאיר.

אם בתוך האולם שררה אווירה של איפוק ונימוס, הרי שמחוצה לו, על הדשא, סערו הרוחות.

„לא! לא! לא! — לא נגן על שילה!" רעמו מאות מפגיני השלום בקול גדול, שהידהד ברחבי הקאמפוס וחדר מבעד למישמרות המתוגברים של אנשי הביטחון אל אולם הטכס פנימה.

מול אנשי השלום התגודדו כתריסר חסידים של הרב כהנא. בידיהם נשאו שלט גדול, שעליו נכתב „הליגה היהודית להגנה", ועל זרועותיהם התנוססו תגי־זרוע עם סמל הליגה — אגרוף קמוץ.

אנשי הליגה, שבתחילה חילקו כרוזים קטנים של שתי מילים, „בגין בוגד!" זנחו חיש מהר את מילחמתם נגד „הממשלה התבוסתנית של הליכוד" והפנו את זעמם נגד מפגיני השלום.

כמה מאנשי הרב כהנא פרצו קדימה, חטפו כרזות מידי יריביהם, בעטו והלמו בפניו של כל מי שניצב בקירבתם. אחר כך נסוגו בתנועות־קרב של אנשים מאורגנים, על פרצופי של סטודנט ערבי אחד, ששוחח עם חברו בערבית, הונחת אגרוף, שהזיל מייד דם מאפו. „פה לא תדבר ערבית," קרא הביריון שתג הליגה להגנה יהודית על שרוולו, ונסוג אל עבר קבוצתו הקטנה.

צעיר שאטני, מזוקן ובעל־גוף, שחבש לראשו כובע־מצחייה ונראה כמנהיג אנשי כהנא, העלה לפתע על כתפיו החסונות את אחד מחבריו, שנראה מבוגר יותר, כדי שזה ינאם בפני מפגיני השלום.

„כהנא יבוא במטוסים ובטאנקים," פתח הנואם, שחבש כיפה שחורה גדולה לראשו ובלט בזקנו העבות והשחור. „הוא יתפוס את השילטון ואז נגרש את כל הערבים!"

הדברים, שנתקבלו בלעג ובצחוק, הלהיבו את הנואם, שקולו הפך לצווחה: „אתם, הערבים, זיכרו את דיר־יאסין! ואתם, היהודים שביניהם, אותכם ניתלה! מוות לשמאל! מוות להומוסכסואלים!"

הדברים נבלעו בהמולת שני המחנות. אנשי כהנא צעקו בקצב: „דיר־יאסין! דיר־יאסין!" אנשי השלום השיבו „פא־שיסט!" ופציעות בפנים — זוהי תוצאת המאבק שהניחו אנשי הליגה היהודית ליצחק לאור באוניברסיטה.

ההוכחה שחשפה את קיומה של פלוגת־הסער הניידת, היא כובע־מצחייה זה, שנפל מראשו של מפקד החוליה שתקפה את לאור במכות.

מרוץ נייד מונהג על־ידי בריון חובש כובע־מצחייה (בתמונה: מוקף בעיגול שחור), הפגין אלימותו בשני מקומות מרוחקים זה מזה: במטע הנטיעות לחברון, של שלום עכשיו, ובהפגנה של מחנה השלום באוניברסיטת תל־אביב.

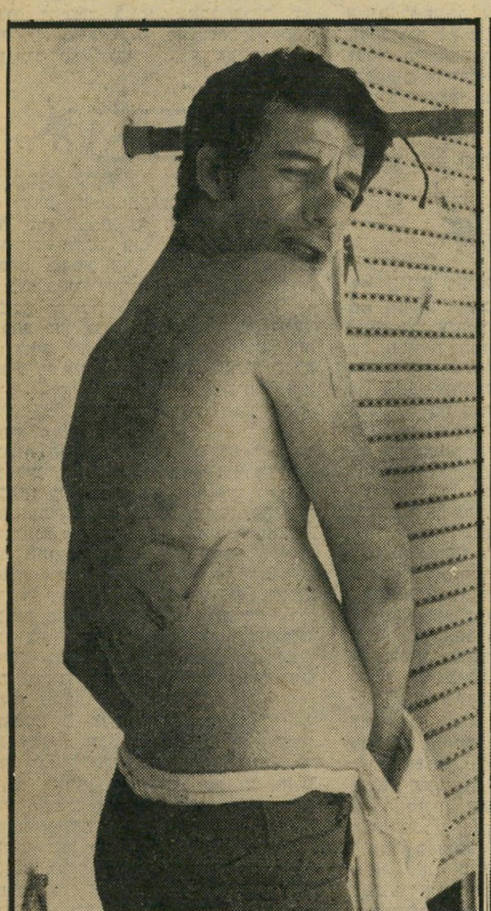

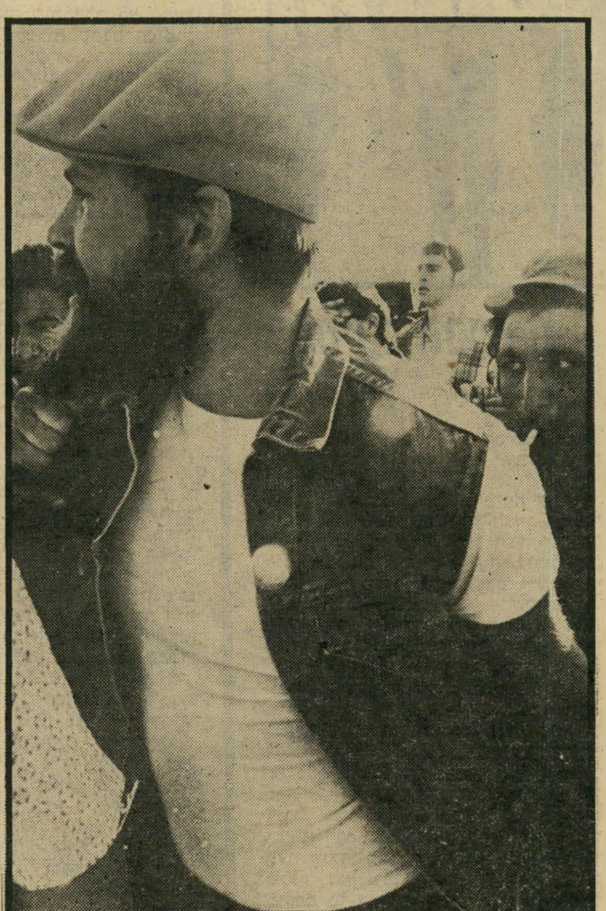

כובע על הראש רבים ממפגיני השלום בתל־אביב זיהו בתמונה זו את מנהיג הביריונים של הליגה שתקפם בקאמפוס. לאור ואשתו זיהו בו את מתקיפם.